

Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Düzeyleri İle Sosyal Görünüş Kaygısı Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

An Investigation Of The Relationship Between High School Students' Social Media Use Level And Social Appearance Anxiety In Terms Of Different Variables

Levent ÖZTÜRK

Milli Eğitim Bakanlığı, Adana/Türkiye

ORCID: 0000-0002-3820-539X

Sevim Seda SARIDOĞAN ÖZTÜRK

Milli Eğitim Bakanlığı, Adana/Türkiye

ORCID: 0000-0002-4590-9360

Sezai SARP KAYA

Milli Eğitim Bakanlığı, Adana/Türkiye

ORCID: 0000-0003-2188-379X

Ali YABACI

Milli Eğitim Bakanlığı, Adana/Türkiye

ORCID: 0000-0002-3658-729

ÖZET

Teknoloji ve internet kullanımının artması toplumda özellikle de gençlerde bir takım yeni sorunları beraberinde getirmiştir. Bu sorunların başında da sosyal medya kullanımına bağlı olarak gelişen sosyal görünüş kaygısı bulunmaktadır. Bu çalışmada lise öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeyleri ile sosyal görünüş kaygısı arasındaki ilişki betimsel bir yaklaşımla ele alınmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkenleri sosyal görünüş kaygısı ve demografik değişkenler (cinsiyet, sınıf, eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, aile geliri ve akademik başarı durumu), bağımlı değişkeni ise sosyal medya kullanımındır. Veri toplama araçları olarak “Bilgi Toplama Formu”, Sosyal Medya Kullanım Düzeyi Ölçeği” ve “Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılında 6 farklı tür lisede eğitim gören 215’i erkek 141’i kız öğrenci olmak üzere toplam 356 lise öğrencisi ile yürütülmüştür. Anket verilerinin analizi için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 16.0 programı kullanılmıştır. Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin sosyal medya kullanımı ve alt boyutları ile sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı arasındaki korelasyon analizi sonucunda sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı arasında güçlü ve pozitif, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ile sosyal rutinlerle bütünleşme arasında orta ve pozitif, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ile sosyal görünüş kaygısı arasında orta ve pozitif düzeyde bir ilişki saptanmıştır. Aileler ile öğretmenler sosyal medya kullanımı ve sosyal görünüş kaygısı konusunda bilinçlendirilmelidir. Öğretmenler daha hassas bir yaklaşım sergilemeli ve gençlere gerekli yönlendirmeyi yapabilmelidirler. Bilhassa özgüven sorunu yaşayan öğrenciler yakın takibe alınmalı ve özgüvenlerini artırmaya yönelik girişimlerde bulunulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Sosyal Görünüş Kaygısı

ABSTRACT

The increase in technology and internet usage has brought some new problems in the society, especially among the youth. One of these problems is the social appearance anxiety that develops due to the use of social media. In this study, the relationship between social media usage levels of high school students and social appearance anxiety was discussed with a descriptive approach. The independent variables of the study are social appearance anxiety and demographic variables (gender, school grade, type of school, number of siblings, educational status of parents, family income and academic achievement), while the dependent variable is social media use. "Information Collection Form", "Social Media Usage Level Scale" and "Social Appearance Anxiety Scale" were used as data collection tools. The research was conducted with a total of 356 high school students, 215 of whom were male and 141 female students studying at 6 different types of high schools in the 2018-2019 academic year. SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 16.0 was used for the analysis of the survey. As a result of the correlation analysis between high school students' use of social media and its sub-dimensions with social integration and emotional connection it can be deduced that there is; a) a strong and positive relationship between social integration and emotional connection, b) a moderate and positive relationship between social integration and emotional connection and integration with social routines, c) a moderate and positive relationship between social integration and emotional connection and social appearance anxiety. Families and teachers should be made aware of social media use and social appearance anxiety. Teachers should take a more sensitive approach and be able to provide the necessary guidance to young people. In particular, students with self-esteem problems should be closely monitored and attempts should be made to increase their self-esteem.

Key Words: Social Media, Social Appearance Anxiety

1. GİRİŞ

Sosyal medya platformları çok sayıda ve farklı amaçlar üzerine kuruludur. Farklı insanların tercihlerine dayanarak sınırsız sayılabilecek kadar sosyal medya ağı bulunmaktadır. Bu kişisel tercihler sonucunda en çok; YouTube, Twitter, Instagram, WhatsApp, Facebook revaçta olan sosyal ağlardan sadece birkaçıdır.

Sosyal medya birbirlerini tanıyan veya tanımayan insanların sosyal medya platformları aracılığı ile birbirleri ile iletişim kurmalarını sağlamaktadır. Bu platformlar insanların sadece iletişim kurma değil aralarında video, müzik, fotoğraf, konum, belge, doküman vb birçok paylaşımda bulunmalarına da olanak tanımaktadır. Sosyal medya bu özelliği ile insanların daha rahat ve kolay bir şekilde etkileşimde bulunmalarını sağlamaktadır.

Sosyal medya kullanımının en yaygın sebepleri; iletişim, paylaşım, bilgi arayışı, eğlence ve zaman geçirmek olarak görülmektedir. Elbette son zamanlarda gelişen teknolojiyle, sosyal medyanın kapsam alanı da genişlemiş; dünya çapında büyük bir öneme sahip olmuştur. Her insan yani her farklı düşüncenin internetteki amacı farklıdır. Her gün milyonlarca insan sosyal ağlarda zaman geçirmektedir.

İnsanlar farklı dönemlerde, farklı aralıkta ve yoğunlukta sosyal kaygı duyabilmekte ve bu süreç insanları farklı şekilde etkileyebilmektedir. İnsanların sosyal olaylara ilişkin belirli düzeyde kaygı duyması son derece normal olarak görülmekte, hatta hiç kaygı duyulmamasından daha sağlıklı olarak kabul edilmektedir. Hafif bir kaygı düzeyi insanı güçlendirmekte ve çevresine karşı daha duyarlı hale getirmektedir. Kişinin yaşadıklarına bağlı olarak belirli yaşlarda sosyal kaygı ortaya çıkabilmektedir. Zaman içerisinde deneyimlerin artmasıyla birlikte bu duygular da azalmaktadır. Fakat kişinin hayatını olumsuz etkileyecek bir kaygı düzeyi yaşanması halinde müdahale edilmesi ihtiyacı da ortaya çıkabilmektedir.

Herkeste farklı bir sonuç yaratan sosyal ağ kullanımı –ya da miktarı- iyi amaçlar dışında kullanıldığında kötü sonuçlar doğurabilmektedir. Bu durumlar ne yazık ki sık sık yaşanabilmekte ve insanlarda geri dönüşü olmayan izler bırakabilmektedir.

İşte bu alanda sosyal medya kullanımı ya da kullanım miktarı sosyal kaygının oluşmasında çok etkilidir. Normal kullanım ve sosyal fobiye ulaşabilecek olan miktarda kullanım arasında ince bir çizgi vardır. Dikkatli olunmazsa fobi sahibi olunabilir. Bir süreç olduğundan kişi bunun farkında

olamaz; olmakta çok zorlanır. Sosyal görünüş kaygısı kişinin psikolojisinde fark ettirmeden ilerleme kaydeder.

Sosyal görünüş kaygısı, özellikle kişinin görünüşü ve vücut şekli ile ilgili bir tür sosyal kaygıdır. Sosyal kaygılı bireyler gibi, sosyal görünüş kaygısı olan bireyler de başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme korkusu yaşarlar. Bununla birlikte, sosyal kaygıdan farklı olarak, sosyal görünüş kaygısı, kişinin fiziksel görünümünün algılanan olumsuz değerlendirmesine odaklanır. Ek olarak, sosyal görünüş kaygısı genellikle kişinin burnu veya saçları gibi tek bir fiziksel yön etrafında değil, genel fiziksel görünüm etrafındaki toplumsal baskılar etrafında toplanır (Dr. Dicle Görkem; Çınar ve Keskin, 2015; Demir, 1997; Karakuş ve Kılıç, 2016; Palancı, 2004).

Sosyal kaygının başlıca belirtileri: toplum önünde konuşamama ya da zorluk çekme, kalabalık bir ortam içerisinde rezil olmaktan ya da rezil olacağı düşüncesinden çekinme, ilgi odağından uzak olma, halka açık bir alanda yemek yeme, beceri veya bilgi testine tabi tutulma vb durumlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyal kaygının birçoğunun da sosyal medyadan ve sosyal medyada "güzel" olarak nitelendirilen görünüm ve şekillendirmelerden ötürü olduğu kaçınılmaz bir gerçektir. Bazen geçici; bazense kalıcı olan sosyal kaygı bireyde izler bırakabilir. Neredeyse birçok lise öğrencisi sosyal medyayı kendilerine sosyal ortam olarak görmektedirler. Psikolojik bir problem olan bu kaygı artık ortaokul öğrencilerine kadar yayılmıştır. Sosyal kaygının -travmalar başta olmak üzere- başka sebepleri de olabilmektedir.

1.1. Amaç

Yaşadığımız döneme bakılırsa sosyal medya ve kullanımı sonucunda oluşabilecek sosyal görünüş kaygısı çok önemli sorunlarımızdandır. Bu yüzden araştırmanın konusu sosyal medya üzerinden seçilmiştir.

Bu çalışmada; lise öğrencilerinin sosyal medya kullanımı ve sosyal görünüş kaygısı düzeylerinin çeşitli değişkenler (cinsiyet, sınıf, eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, aile geliri ve akademik başarı durumu) açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Projede belirtilen amaçlar doğrultusunda aşağıdaki araştırma problemlerine cevap aranmıştır:

1. Lise öğrencilerinin sosyal kaygı düzeyleri nelerdir?
2. Lise öğrencilerinin sosyal medya kullanım miktarı ve sosyal görünüş kaygısı arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Lise öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sosyal medya kullanım ve bağlı olarak oluşan sosyal görünüş kaygısı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Lise öğrencilerinin sınıflarına göre sosyal medya kullanım ve bağlı olarak oluşan sosyal görünüş kaygısı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. Lise öğrencilerinin eğitim gördükleri lise türüne göre sosyal medya kullanım ve buna bağlı olarak oluşan sosyal görünüş kaygısı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
6. Lise öğrencilerinin kardeş sayılarına göre sosyal medya kullanım ve bağlı olarak oluşan sosyal görünüş kaygısı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
7. Lise öğrencilerinin anne-baba eğitim durumlarına göre sosyal medya kullanım bağlı olarak oluşan sosyal görünüş kaygısı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
8. Lise öğrencilerinin aylık aile gelirlerine göre sosyal medya kullanım ve bağlı olarak oluşan sosyal görünüş kaygısı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
9. Lise öğrencilerinin algıladıkları kendi başarı durumlarına göre sosyal medya kullanım ve bağlı olarak oluşan sosyal görünüş kaygısı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, çalışma grubu, kapsam ve sınırlılıklar, işlem, veri toplama araçları, verilerin analizi ve çözümü ilgili bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmamız betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın bağımsız değişkenleri sosyal görünüş kaygısı ve demografik değişkenler (cinsiyet, sınıf, eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, aile geliri ve akademik başarı durumu) bağımlı değişkeni ise sosyal medya kullanımı düzeyidir.

2.2. Çalışma Grubu

Tablo 1:Evren ve Örneklem

Okul Türü	Anadolu Lisesi	Fen Lisesi	İmam Hatip Lisesi	Mesleki ve Teknik Anadolu L.	Sosyal Bilimler Lisesi	BİLSEM
Ankete Katılan Öğrenci Sayısı	113	47	55	41	62	38
Toplam Öğrenci Sayıları	868	550	552	684	641	632

Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılında 6 farklı tür lisede eğitim gören toplam 3927 öğrenciden 370'i ile yürütülmüştür. Ancak anketin 14'ü geçerli özellikleri taşıması sebebi ile araştırmaya dahil edilmemiştir. Dolayısı ile 356 lise öğrencisi bu araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır.

2.3. Kapsam ve Sınırlılıklar

Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılında eğitim gören 356 lise öğrencisi ve anketler sonucunda elde edilen bulgular ile sınırlıdır.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri örnekleme uygulanan “Bilgi Toplama Formu” , “Sosyal Medya Kullanım Düzeyi Ölçeği” ve “Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği” kullanılarak elde edilmiştir.

2.4.1. Bilgi Toplama Formu

Bilgi toplama formu katılımcılar hakkında bilgi elde etmek amacıyla hazırlanmıştır. Cinsiyet, sınıf, eğitim görülen kurum türü, kardeş sayısı, anne-babanın eğitim durumları, ailenin aylık geliri, öğrencilerin algıladıkları akademik başarı durumlarını belirlemek amacıyla 7 soru bulunmaktadır. Katılımcıların ismini, özel bilgilerini ya da kişisel verilerini ortaya çıkaracak özel hiçbir bilgi dahil edilmemiştir.

2.4.2. Sosyal Medya Kullanım Düzeyi Ölçeği

Sosyal Medya Kullanım Düzeyi Ölçeği Jenkins-Guarnieri, Wright ve Johnson (2013) tarafından geliştirilmiş bir ölçek olup (1) Tamamen Katılmıyorum (6) Tamamen Katılıyorum şeklinde 6'lı derecelendirmeye sahiptir. Ölçekte 8. madde ters puanlanmıştır. Yüksek puanlar sosyal medya kullanım düzeyinin arttığına işaret etmektedir. Ölçek Akın, Özbay ve Baykut (2015) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır.

2.4.3. Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği

Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği (SGKÖ), bireylerin sosyal görünüş kaygılarını ölçmek amacıyla

Hart ve ark. (2008) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 16 maddelik, beşli likert tipinde, öz bildirim (self-report) tarzı bir ölçektir. SGKÖ, bireylerin görünüş kaygıları ile ilgili bilişsel, duyuşsal ve davranışsal ifadelerden oluşmaktadır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Doğan (2010) tarafından yapılmıştır. SGKÖ, 5'li Likert tipinde (1) Hiç Uygun Değil, (5) Tamamen Uygun şeklinde bir cevap skalasından oluşmaktadır. Ölçeğin birinci maddesi tersten kodlanmaktadır. Sosyal görünüş kaygısından alınan yüksek puanlar görünüş kaygısının yüksek olduğunu göstermektedir.

2.5. Ön Uygulama

Araştırmaya katılmayı kabul eden ve örnekleme çıkmayan 30 lise öğrencisine ön uygulama yapılmıştır. Ön uygulama sonucunda bilgi toplama formunda anlaşılmayan veya yanlış anlaşılan sorular düzeltilmiş bilgi toplama formuna son şekli verilmiştir.

2.6. İşlem

Araştırmanın problemlerine cevap bulmak amacı ile “Kişisel Bilgi Formu”, “Sosyal Medya Kullanım Düzeyi Ölçeği” ve “Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği” nden oluşan paket araştırmacı tarafından 2018-2019 eğitim öğretim yılında Kasım ayının 1.2. ve 3. haftalarında 370 öğrenciye uygulanmıştır. Ancak verilen ölçme araçlarını eksik ya da yanlış doldurmalarından dolayı 14 öğrenci araştırmaya dahil edilmemiştir. Sonuç olarak araştırma 356 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir.

2.7. Verilerin Analizi

Yapılan anketler sonucu elde edilen bulguların analizleri için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 16.0 programı kullanılmıştır. Lise öğrencilerinin demografik özelliklerini betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmış, sonra ölçeklerin ve alt boyutlarının puanları için denek sayısı (N), aritmetik ortalama (x) ve standart sapma (ss) değerleri saptanmıştır.

Sosyal medya kullanım düzeyi ölçeği, ölçeğin alt boyutları ve sosyal görünüş kaygısı toplam puanları arasında korelasyon ilişkisinin saptanması amacıyla Pearson Korelasyon Analizi uygulanmıştır. Ayrıca lise öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeyleri açısından sosyal görünüş kaygısı, cinsiyet, sınıf, eğitim gördüğü kurum türü, kardeş sayısı, anne-baba eğitim düzeyi, aile geliri ve akademik başarı durumu arasında anlamlı farklılıkların olup olmadığına bakmak için Anova ve t-testi yapılmıştır. Anova (uygulanan tek yönlü varyans analizi) sonuçlarının anlamlı bulunmuş ise farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla post-hocTukey testleri uygulanmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 2: Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı

Cinsiyet	Sayı	Yüzde
Kız	215	60,4
Erkek	141	39,6
Toplam	356	100,0

Araştırmaya katılan 356 lise öğrencisinin 215'i kız (%60,4), 141'li erkek (%39,6) olduğu görülmüştür.

Tablo 3: Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf dağılımı

Sınıf	Sayı	Yüzde
9	112	31,5
10	126	35,4
11	93	26,1
12	25	7,0
Toplam	356	100,0

Araştırmaya katılan 356 lise öğrencisinin 112'si 9.sınıf (%31,5), 126'sı 10.sınıf (%35,4), 93'ü 11.sınıf (%26,7), 25'i 12.sınıf (%7,0) olduğu görülmüştür.

Tablo 4: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Eğitim Gördükleri Kurum Türü

Kurum Türü	Sayı	Yüzde
Anadolu Lisesi	113	31,7
Fen Lisesi	47	13,2
İmam Hatip Lisesi	55	15,4
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	41	11,5
Sosyal Bilimler Lisesi	62	17,4
BİLSEM	38	10,7
Toplam	356	100,0

Araştırmaya katılan 356 lise öğrencisinin eğitim gördükleri kurum türünün 113'ü Anadolu Lisesi (%31,7), 47'si Fen Lisesi (%13,2), 55'i İmam Hatip Lisesi (%15,4), 41'i Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi (%11,5), 62'si Sosyal Bilimler Lisesi (%17,4), 38'i BİLSEM (%10,7) olduğu görülmüştür

Tablo 5: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kardeş Sayıları

Kardeş Sayısı	Sayı	Yüzde
Tek Çocuk	20	5,6
1 kardeş	134	37,6
2-4 kardeş	182	51,1
4'ten fazla kardeş	20	5,6
Toplam	356	100,00

Araştırmaya katılan 356 lise öğrencisinin 20'sinin tek çocuk (%5,6) iken, 134'ü bir kardeşe (%37,6), 182'si 2-4 kardeşe (%51,1), 20'si 4'ten fazla kardeşe (%5,6) sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 6: Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyleri

Anne Eğitim Durumu	Sayı	Yüzde
İlkokul	65	18,3
Ortaokul	55	15,4
Lise	92	25,8
Üniversite	118	33,1
Yüksek Lisans/Doktora	26	7,3
Toplam	356	100,00

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim düzeylerinin 65'inin ilkokul mezunu (%18,3), 55'inin ortaokul mezunu (%15,4), 92'sinin lise mezunu (%25,8), 118'inin üniversite mezunu (%33,1), 26'sinin yüksek lisans/doktora mezunu (%7,3) olduğu görülmüştür.

Tablo 7: Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeyleri

Baba Eğitim Durumu	Sayı	Yüzde
İlkokul	28	7,9
Ortaokul	50	14,0
Lise	85	23,9
Üniversite	114	40,4
Yüksek Lisans/Doktora	49	13,8
Toplam	356	100,00

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeylerinin 28'inin ilköğretim mezunu (%7,9), 50'sinin ortaokul mezunu (%14,0), 85'inin lise mezunu (%23,9), 114'ünün üniversite mezunu (%40,4), 49'unun yüksek lisans/doktora mezunu (%13,8) olduğu görülmüştür.

Tablo 8: Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin aylık toplam gelir düzeyleri

Aylık Gelir TL	Sayı	Yüzde
1500-2500	88	24,7
2501-3500	55	15,4
3501-4500	71	19,9
4501-6000	64	18,0
6000-.	78	21,9
Toplam	356	100,00

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin aylık toplam gelir düzeylerinin 88'inin 1500-2500 arasında (%24,7), 55'inin 2501-3500 arasında (%15,4), 71'inin 3501-4500 arasında (%19,9), 64'ünün 4501-6000 arasında (%18,0), 78'inin 6000'in üstünde (%21,9) olduğu görülmüştür.

Tablo 9: Araştırmaya katılan öğrencilerin kendilerine göre akademik başarı düzeyleri

Algıladıkları Akademik Başarı	Sayı	Yüzde
Çok iyi	73	20,5
İyi	162	45,5
Orta	99	27,8
Kötü	14	3,9
Çok Kötü	8	2,2
Toplam	356	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin kendilerine göre akademik başarı düzeylerinin 73'ünün çok iyi (%20,5), 162'sinin iyi (%45,5), 99'unun orta (%27,8), 14'ünün kötü (%3,9) olduğu görülmüştür.

Tablo 10: Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin cinsiyete göre sosyal medya kullanım düzeylerinin farklılaşma farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız örneklemeler için t-test analiz sonuçları

Bağımlı Değişken	Cinsiyet	N	X	ss	t	SD	p
Sosyal Medya Kullanımı	Kız	215	30,3070	10,16677	,624	354	,533
	Erkek	141	29,6241	9,98037	,627		,531
Sosyal Bütünleşme ve Duygusal Bağlantı	Kız	215	15,5116	6,68927	-,065	354	,949
	Erkek	141	15,5603	7,34007	-,063		,950
Sosyal Rutinlerle Bütünleşme	Kız	215	14,7953	4,39891	1,562	354	,119
	Erkek	141	14,0638	4,20070	1,577		,116
Sosyal Görünüş Kaygısı	Kız	215	35,8558	13,50122	,429	354	,668
	Erkek	141	35,2340	13,15058	,432		,666

Tablo 10'u incelediğimizde cinsiyete göre sosyal medya kullanımı, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı, sosyal rutinlerle bütünleşme, sosyal görünüş kaygısı alt boyutları toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır. Bu durum sosyal medya kullanımı toplam puanları $t(354) = ,624$; $p = 0,533$, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı alt boyutu toplam puanları $t(354) = -,065$; $p = ,949$, sosyal rutinlerle bütünleşme alt boyutu toplam puanları $t(354) = 1,562$; $p = ,119$, sosyal görünüş kaygısı alt boyutu toplam puanları $t(354) = ,429$; $p = ,668$ şeklindedir.

Tablo 11: Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin sınıflara göre sosyal medya kullanım düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sosyal Medya Kullanımı	Gruplar Arası	193,389	3	64,463	,632	,595	-
	Gruplar İçi	35911,136	352	102,020			
	Toplam	36104,525	355				
Sosyal Bütünleşme ve Duygusal Bağlantı	Gruplar Arası	361,689	3	120,563	2,533	,057	-
	Gruplar İçi	16756,971	352	47,605			
	Toplam	17118,660	355				
Sosyal Rutinlerle Bütünleşme	Gruplar Arası	50,717	3	16,906	,901	,441	-
	Gruplar İçi	6606,272	352	18,768			
	Toplam	6656,989	355				
Sosyal Görünüş Kaygısı	Gruplar Arası	709,162	3	236,387	1,330	,264	-
	Gruplar İçi	62543,565	352	177,681			
	Toplam	63252,728	355				

Tablo 11'i incelediğimizde sınıflara göre sosyal medya kullanımı, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı, sosyal rutinlerle bütünleşme, sosyal görünüş kaygısı alt boyutları toplam puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı saptanmıştır. Bu durum sosyal medya kullanımı ($F(3,352) = ,632$ $p = ,595$, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ($F(3,352) = ,2,533$, $p = ,057$, sosyal rutinlerle bütünleşme ($F(3,352) = ,901$, $p = ,441$, sosyal görünüş kaygısı ($F(3,352) = 1,330$, $p = ,264$ şeklindedir.

Tablo 12: Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin eğitim gördükleri kurum türüne göre sosyal medya kullanım düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sosyal Medya Kullanımı	Gruplar Arası	1131,565	5	226,313	2,265	,048	+
	Gruplar İçi	34972,961	350	99,923			
	Toplam	36104,525	355				
Sosyal Bütünleşme ve Duygusal Bağlantı	Gruplar Arası	790,958	5	158,192	3,391	0,005	+
	Gruplar İçi	16327,702	350	46,651			
	Toplam	17118,660	355				
Sosyal Rutinlerle Bütünleşme	Gruplar Arası	274,846	5	54,969	3,015	,011	+
	Gruplar İçi	6382,143	350	18,235			
	Toplam	6656,989	355				
Sosyal Görünüş Kaygısı	Gruplar Arası	3061,876	5	612,375	3,561	,004	+
	Gruplar İçi	60190,851	350	171,974			
	Toplam	63252,728	355				

Tablo 12'yi incelediğimizde lise öğrencilerinin eğitim gördükleri kurum türüne göre sosyal medya kullanımı ve sosyal medya kullanımı alt boyutları toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır. Bu durum sosyal medya kullanımı ($F(5,350) = 2,265$, $p = ,048$, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ($F(5,350) = 3,391$, $p = 0,005$, sosyal rutinlerle bütünleşme ($F(5,350) = 3,015$, $p = ,011$, sosyal görünüş kaygısı ($F(5,350) = 3,561$, $p = ,004$ şeklindedir.

Anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hocTukey HSD çoklu karşılaştırma testi uygulanmış sonucunda sosyal medya kullanımı toplam puanına göre sıralama Sosyal Bilimler Lisesi>BİLSEM>Anadolu Lisesi>Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>Fen Lisesi>İmam Hatip Lisesi, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı toplam puanına göre sıralama Sosyal Bilimler Lisesi>Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>Anadolu Lisesi>BİLSEM>Fen Lisesi>İmam Hatip Lisesi, sosyal rutinlerle bütünleşme toplam puanına göre BİLSEM> Fen

Lisesi>Anadolu Lisesi>Sosyal Bilimler Lisesi>İmam Hatip Lisesi>Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, sosyal görünüş kaygısı toplam puanına göre sıralama Sosyal Bilimler Lisesi>Anadolu Lisesi>İmam Hatip Lisesi>Fen Lisesi>Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>BİLSEM olarak saptanmıştır.

Tablo 13:Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin kardeş sayılarına göre sosyal medya kullanım düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sosyal Medya Kullanımı	Gruplar Arası	781,103	3	260,368	2,595	,052	-
	Gruplar İçi	35323,423	352	100,351			
	Toplam	36104,525	355				
Sosyal Bütünleşme ve Duygusal Bağlantı	Gruplar Arası	368,814	3	122,938	2,584	,053	-
	Gruplar İçi	16749,846	352	47,585			
	Toplam	17118,660	355				
Sosyal Rutinlerle Bütünleşme	Gruplar Arası	131,539	3	43,846	2,365	,071	-
	Gruplar İçi	6526,450	352	18,538			
	Toplam	6656,989	355				
Sosyal Görünüş Kaygısı	Gruplar Arası	2206,526	3	735,509	4,241	,006	+
	Gruplar İçi	61046,201	352	173,427			
	Toplam	63252,728	355				

Tablo 13'ü incelediğimizde lise öğrencilerinin kardeş sayılarına göre sosyal medya kullanımı, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı, sosyal rutinlerle bütünleşme alt boyutlarında anlamlı bir ilişki olmadığı lakin sosyal görünüş kaygısı alt boyutuyla anlamlı bir ilişki içinde olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durum sosyal medya kullanımı ($F(3,352)= 2,595, p= ,052$, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ($F(3,352)= 2,584, p= ,053$, sosyal rutinlerle bütünleşme ($F(3,352)= 2,365, p= ,071$, sosyal görünüş kaygısı ($F(3,352)= 4,241, p= ,006$ şeklindedir.

Anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan tamamlayıcı post-hocTukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda sosyal görünüş kaygısı toplam puanına göre sıralama 4'ten fazla>1>2-4>Tek Çocuk olarak saptanmıştır.

Tablo 14:Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin anne eğitim düzeylerine göre sosyal medya kullanım düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sosyal Medya Kullanımı	Gruplar Arası	1469,851	4	367,463	3,724	,006	+
	Gruplar İçi	34634,674	351	98,674			
	Toplam	36104,525	355				
Sosyal Bütünleşme ve Duygusal Bağlantı	Gruplar Arası	351,967	4	87,992	1,840	,120	-
	Gruplar İçi	16766,693	351	47,768			
	Toplam	17118,660	355				
Sosyal Rutinlerle Bütünleşme	Gruplar Arası	418,666	4	104,667	5,889	,000	+
	Gruplar İçi	6238,322	351	17,773			
	Toplam	6656,989	355				
Sosyal Görünüş Kaygısı	Gruplar Arası	659,657	4	164,914	,925	,450	-
	Gruplar İçi	62593,071	351	178,328			
	Toplam	63252,728	355				

Tablo 14'ü incelediğimizde lise öğrencilerinin anne eğitim düzeylerine göre sosyal medya kullanımı ve sosyal rutinlerle bütünleşme alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuşken sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı, sosyal görünüş kaygısı alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bu durum sosyal medya kullanımı ($F(4,351)= 3,724$, $P= ,006$, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ($F(4,351)= 1,840$, $P= ,120$, sosyal rutinlerle bütünleşme ($F(4,351)= 5,889$, $P= ,000$, sosyal görünüş kaygısı ($F(4,351)= ,925$, $p= ,450$ şeklindedir.

Anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan tamamlayıcı post-hocTukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda sosyal medya kullanımı toplam puanına göre sıralama Yüksek Lisans/Doktora>Üniversite>Ortaokul>Lise>İlkokul, sosyal rutinlerle bütünleşme toplam puanına göre Yüksek Lisans/Doktora> Üniversite> Ortaokul> Lise>İlkokul olarak saptanmıştır.

Tablo 15:Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin baba eğitim düzeylerine göre sosyal medya kullanım düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sosyal Medya Kullanımı	Gruplar Arası	666,583	4	166,646	1,651	,161	-
	Gruplar İçi	35437,943	351	100,963			
	Toplam	36104,525	355				
Sosyal Bütünleşme ve Duygusal Bağlantı	Gruplar Arası	148,596	4	37,149	,768	,546	-
	Gruplar İçi	16970,065	351	48,348			
	Toplam	17118,660	355				
Sosyal Rutinlerle Bütünleşme	Gruplar Arası	257,627	4	64,407	3,533	,008	+
	Gruplar İçi	6399,362	351	18,232			
	Toplam	6656,989	355				
Sosyal Görünüş Kaygısı	Gruplar Arası	1653,365	4	413,341	2,355	,054	-
	Gruplar İçi	61599,362	351	175,497			
	Toplam	63252,728	355				

Tablo 15'i incelediğimizde lise öğrencilerinin baba eğitim düzeylerine göre sosyal medya kullanımı, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı, sosyal görünüş kaygısı alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamışken sosyal rutinlerle bütünleşme alt boyutu arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu durum sosyal medya kullanımı ($F(4,351)= 1,651$, $p= ,161$, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ($F(4,351)= ,768$, $p= ,546$, sosyal rutinlerle bütünleşme ($F(4,351)= 3,533$, $p= ,008$, sosyal görünüş kaygısı ($F(4,351)= 2,355$, $p= ,054$ şeklindedir.

Anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan tamamlayıcı post-hocTukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda Sosyal rutinlerle bütünleşme toplam puanına göre Üniversite> Yüksek Lisans/Doktora> Ortaokul> Lise> İlkokul olarak saptanmıştır.

Tablo 16:Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre sosyal medya kullanım düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sosyal Medya Kullanımı	Gruplar Arası	541,078	4	135,270	1,335	,256	-
	Gruplar İçi	35563,447	351	101,32			
	Toplam	36104,525	355	0			
Sosyal Bütünleşme ve Duygusal Bağlantı	Gruplar Arası	280,957	4	70,239	1,464	,213	-
	Gruplar İçi	16837,703	351	47,971			
	Toplam	17118,660	355				
Sosyal Rutinlerle Bütünleşme	Gruplar Arası	122,210	4	30,552	1,641	,163	-
	Gruplar İçi	6534,779	351	18,618			
	Toplam	6656,989	355				

Sosyal Görünüş Kaygısı	Gruplar Arası	1726,490	4	431,622	2,462	,045	+
	Gruplar İçi	61526,238	351	175,288			
	Toplam	63252,728	355				

Tablo 16'yı incelediğimizde lise öğrencilerinin ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre sosyal medya kullanımı, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı, sosyal rutinlerle bütünleşme alt boyutları anlamsız bir ilişki içindedir. Fakat sosyal görünüş kaygısı alt boyutu anlamlı bir ilişki içindedir. Bu ilişki sosyal medya kullanımı ($F(3,351)= 1,335$, $p= ,256$, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ($F(3,351)= 1,464$, $p= ,213$, sosyal rutinlerle bütünleşme ($F(3,351)= 1,641$, $p= ,163$, sosyal görünüş kaygısı ($F(3,351)= 2,462$, $p= ,045$ şeklindedir.

Anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan tamamlayıcı post-hocTukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda sosyal görünüş kaygısı toplam puanına göre sıralama3501-4500>2501-3500>4501-6000>6001-.>1500-2500olarak saptanmıştır.

Tablo 17:Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin kendilerine göre akademik başarı durumlarına göre sosyal medya kullanım düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları

Bağımlı Değişken	Varyansın Kaynağı	KT	SD	KO	F	P	Anlamlı Fark
Sosyal Medya Kullanımı	Gruplar Arası	550,253	4	137,563	1,358	,248	-
	Gruplar İçi	35554,273	351				
	Toplam	36104,525	355	101,294			
Sosyal Bütünleşme ve Duygusal Bağlantı	Gruplar Arası	414,087	4	103,522	2,175	,071	-
	Gruplar İçi	16704,573	351	47,591			
	Toplam	17118,660	355				
Sosyal Rutinlerle Bütünleşme	Gruplar Arası	30,178	4	7,545	,400	,809	-
	Gruplar İçi	6626,810	351	18,880			
	Toplam	6656,989	355				
Sosyal Görünüş Kaygısı	Gruplar Arası	2561,084	4	640,271	3,703	,006	+
	Gruplar İçi	60691,644	351	172,911			
	Toplam	63252,728	355				

Tablo 17'yi incelediğimizde lise öğrencilerinin kendilerine göre akademik düzeylerine göre sosyal medya kullanımı, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı, sosyal rutinlerle bütünleşme alt boyutları anlamsız bir ilişki içinde iken sosyal görünüş kaygısı alt boyutu anlamlı bir ilişki içindedir. Bu ilişki sosyal medya kullanımı ($F(3,351)= 1,358$, $p= ,248$, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ($F(3,351)= 2,175$, $p= ,071$, sosyal rutinlerle bütünleşme ($F(3,351)= ,400$, $p= ,809$, sosyal görünüş kaygısı ($F(3,351)= 3,703$, $p= ,006$ şeklindedir. Anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan tamamlayıcı post-hocTukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda sosyal görünüş kaygısı toplam puanına göre sıralama Kötü>Çok Kötü>Orta>İyi>Çok İyi olarak saptanmıştır.

Tablo 18:Sosyal medya kullanımı ve alt boyutları ile sosyal görünüş kaygısı arasındaki korelasyon analizi

Değişkenler	1	2	3	4
Sosyal Medya Kullanımı (1)	1	,937**	,827**	,391**
Sosyal Bütünleşme ve Duygusal Bağlantı (2)	,937**	1	,577**	,412**
Sosyal Rutinlerle Bütünleşme (3)	,827**	,577**	1	,250**
Sosyal Görünüş Kaygısı (4)	,391**	,412**	,250**	1

** $p<.01$ * $p<.05$

Tablo 18 incelendiğinde sosyal medya kullanımı ile sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı arasında güçlü ve pozitif, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ile sosyal rutinlerle bütünleşme

arasında orta ve pozitif, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ile sosyal görünüş kaygısı arasında orta ve pozitif düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

“Bilgi Toplama Formu” , “Sosyal Medya Kullanım Düzeyi Ölçeği” ve “Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği” kullanılarak elde edilen bulguların değerlendirilmesinden sonra varılan sonuçlar;

1. Lise öğrencilerinin sınıflara göre sosyal medya kullanım düzeyleri ve alt boyutlarının, sosyal görünüş kaygısı toplam puanı ile istatistiksel anlamlı bir ilişkisi olmadığı saptanmıştır.
2. Lise öğrencilerinin eğitim gördükleri kurum türüne göre sosyal medya kullanım düzeyleri ve alt boyutlarının, sosyal görünüş kaygısı toplam puanı ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkisi olduğu saptanmıştır.

Anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan tamamlayıcı post-hocTukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda sosyal medya kullanımı toplam puanına göre sıralama Sosyal Bilimler Lisesi>BİLSEM>Anadolu Lisesi>Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>Fen Lisesi>İmam Hatip Lisesi, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı toplam puanına göre sıralama Sosyal Bilimler Lisesi>Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>Anadolu Lisesi>BİLSEM>Fen Lisesi>İmam Hatip Lisesi, sosyal rutinlerle bütünleşme toplam puanına göre BİLSEM> Fen Lisesi>Anadolu Lisesi>Sosyal Bilimler Lisesi>İmam Hatip Lisesi>Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, sosyal görünüş kaygısı toplam puanına göre sıralama Sosyal Bilimler Lisesi>Anadolu Lisesi>İmam Hatip Lisesi>Fen Lisesi>Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi>BİLSEM olarak saptanmıştır.

3. Lise öğrencilerinin kardeş sayısına göre sosyal medya kullanım düzeyleri, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı, sosyal rutinlerle bütünleşmenin toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamsız düzeyde olduğu fakat sosyal görünüş kaygısı toplam puanının istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır.

Anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan tamamlayıcı post-hocTukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda sosyal görünüş kaygısı toplam puanına göre sıralama 4’ten fazla>1>2-4>Tek Çocuk olarak saptanmıştır.

4. Lise öğrencilerinin anne eğitim düzeylerine göre sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı, sosyal görünüş kaygısı toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamsız düzeyde olduğu fakat sosyal rutinlerle bütünleşme, sosyal medya kullanımı kaygısı toplam puan ortalamalarının istatistiksel anlamlı bir ilişkisi olduğu saptanmıştır.

Anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan tamamlayıcı post-hocTukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda sosyal medya kullanımı toplam puanına göre sıralama Yüksek Lisans/Doktora>Üniversite>Ortaokul>Lise>İlkokul, sosyal rutinlerle bütünleşme toplam puanına göre Yüksek Lisans/Doktora> Üniversite> Ortaokul> Lise>İlkokul olarak saptanmıştır.

5. Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin baba eğitim düzeylerine göre sosyal medya kullanımı, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı alt boyutlarının ve sosyal görünüş kaygısı toplam puan ortalamaları ilişkisinin anlamsız olduğu fakat sosyal rutinlerle bütünleşme toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır.

Anlamlı farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan tamamlayıcı post-hocTukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda sosyal rutinlerle bütünleşme toplam puanına göre Üniversite> Yüksek Lisans/Doktora> Ortaokul> Lise>İlkokul olarak saptanmıştır.

6. Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre sosyal medya kullanım düzeyleri ve alt boyutlarının toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamsız düzeyde olduğu saptanmıştır fakat sosyal görünüş kaygısı toplam puanının istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptanmıştır.

Anlamli farklilikin kaynagini belirlemek amaciyla yapilan tamamlayici post-hocTukey HSD coklu karstilarma testi sonucunda sosyal gorunus kaygisi toplam puanina gore siralama 3501-4500>2501-3500>4501-6000>6001-.>1500-2500 olarak saptanmistir.

7. Arastirmaya katilan lise ogrencilerinin kendilerine gore akademik basari durumlarina gore sosyal medya kullanım duzeyleri ve alt boyutlarinin toplam puan ortalamalari arasindaki farkin istatistiksel olarak anlamsiz duzeyde oldugu saptanmistir fakat sosyal gorunus kaygisi toplam puaninin istatistiksel anlamlı bir iliskisi oldugu saptanmistir.

Anlamli farklilikin kaynagini belirlemek amaciyla yapilan tamamlayici post-hocTukey HSD coklu karstilarma testi sonucunda sosyal gorunus kaygisi toplam puanina gore siralama Kötü>Çok Kötü>Orta>İyi>Çok İyi olarak saptanmistir.

8. Arastirmaya katilan lise ogrencilerinin sosyal medya kullanımı ve alt boyutları ile sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı arasındaki korelasyon analizi sonucunda sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı arasında güçlü ve pozitif, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ile sosyal rutinlerle bütünleşme arasında orta ve pozitif, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ile sosyal görünüş kaygısı arasında orta ve pozitif düzeyde bir ilişki saptanmıştır.

5. ÖNERİLER

Günümüzde yaşanan teknolojik gelişmeler ve internet kullanımının yaygınlaşması toplumda farklı sorunları da beraberinde getirmiştir. Özellikle gençlerin bu araçları daha fazla kullanma eğiliminde olmaları ve sosyal medya platformlarını daha etkin ve yoğun kullanabiliyor olmaları onları öncelikli risk grubuna sokmaktadır. Geleceğimizi oluşturacak olan kişilerin gençlerimiz olduğu gerçeğinden yola çıkarak gençlerin sorunları geleceğin sorunları olarak görülmeli ve sosyal medyanın olumsuz etkileri gençler üzerinde daha fazla kalıcı izler bırakmadan gerekli önlemler alınmalıdır.

Gençlerin zamanlarının büyük bir çoğunluğunu ev ve okul ortamında geçirdikleri göz önüne alındığında aileler ve öğretmenler gençlerimizi bu süreçte destekleyecek öncelikli gruplar olarak görülmelidir. Bu anlamda ailelere ve öğretmenlere önemli bir toplumsal görev düşmektedir. Gençler hayatı sanal ortamda değil de gerçek anlamda sevdikleri ile birlikte yaşamının anlamını ve mutluluğunu fark ettikleri zaman daha az sosyal görünüş kaygısı taşıyacaktır. Bunu da ancak yaşayarak ve tecrübe ederek öğrenmeleri mümkündür. Ailelerin ve öğretmenlerin bu anlamda gençlere rol model olmaları, gençler ile daha fazla birlikte olmaları ve onlarla daha kaliteli zaman geçirerek sosyal medya kullanımlarını azaltmaları teşvik edilmelidir. Ayrıca sosyal medya ve sosyal görünüş kaygısı gibi kavramlar yetkili kişilerce topluma anlatılmalıdır. Çünkü bu kavramlar hakkında sahip olunan bazı bilgiler yanlış olabilmekte ya da teorik-pratik çelişkisi yaşanabilmektedir. Bu yüzden tespit edilmesi de çok zordur. Bu kavramların daha iyi anlaşılabilmesi için bilgilendirici seminerler veya konferanslar düzenlenerek aileler bilinçlendirilebilir. Ailelerin bilinçlendirilmesi bu alanda sorunları oluşan gençlerin sayısını azaltacaktır.

Ayrıca okullarda Psikolojik Danışman ve Rehber öğretmenler başta olmak üzere tüm öğretmenler bilinçlendirilmelidir. Öğretmenler konu hakkında daha hassas davranmalı, gençlere gerekli yönlendirmeyi yapabilmelidirler. Bilhassa özgüven sorunu yaşayan öğrenciler yakın takibe alınmalı ve özgüvenlerini artırmaya yönelik girişimlerde bulunulmalıdır. Gençlerin spora yönelmeleri, kitap okumaları, yetenek ve becerilerinin geliştirilmesi teşvik edilmeli ve benzeri faaliyetler ön plana çıkarılmalıdır. Gerek görüldüğü takdirde sosyal görünüş kaygısı yaşayan bireyler psikologlara yönlendirilebilir. Tedavi merkezleri artırılarak bu alanda sorun yaşayan gençler için psikolojik ya da tedavi destek programları yürütülebilir.

Kaynakça

Akın, A., Özbay, A., Baykut, İ. (2015). Sosyal Medya Kullanım Ölçeği'nin Türkçe Formu'nun geçerliği ve güvenilirliği. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8 (38), 647-650.

Çınar H., Keskin, N. (2015). Öğrencilerin sosyal görünüş kaygısının öğrenim yeri tercihlerine etkisi. Electronic Journal of Vocational Colleges, 457-465.

Demir, T. (1997). Çocuk ve Ergenlerde Sosyal Fobi: Epidemiyolojik Bir Çalışma. Uzmanlık Tezi, İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Çocuk Psikiyatrisi Bilim Dalı.

Doğan, T. (2010). Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 39, 151-159.

Görkem, D. (2018). Sosyal Anksiyete Bozukluğu (Sosyal Fobi),

Hart, T. A., Flora, D. B., Palyo, S. A., Fresco, D. M., Holle, C., & Heimberg, R. C. (2008). Development and Examination of the Social Appearance Anxiety Scale. Assessment, 15, 48-59.

http://www.bilisseldavranisci.org/index.php?option=com_content&view=article&id=85%3Asosyal-fobi-nedir Son Erişim: 15.09.2018

Karakuş, Ö., Kılıç, M. (2016). Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygıları ile benlik saygıları ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Journal of Human Sciences, 13 (3), 3838-3841.

Palancı, M. (2004). Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı sorunlarını açıklamaya yönelik bir model çalışması. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya